

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра менеджменту

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Психологія лідерства в бізнесі»

(Дисципліна блоку «Психологія в управлінні: інструменти, вплив, трансформація»)

на 2025-2026 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	2 курс, 4 семестр
Освітня програма/спеціалізація	«Організаційна психологія»
Спеціальність	С4 Психологія
Галузь знань	С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини
Ступінь вищої освіти	Магістр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,

Лозова О.В.

к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту

Контактний телефон	+38-093-459-13-23
Електронна адреса	oksana_lozova@ukr.net
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	Очна: середа, з 11.00 до 13.00, кафедра менеджменту, ауд. 406 он-лайн: електронною поштою oksana_lozova@ukr.net середа, з 11.00-13.00
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Сформувати у здобувачів знання про психологічні основи ефективного лідерства, стилі управління, формування авторитету та впливу. Розглядаються чинники, що впливають на лідерську поведінку в бізнес-контексті, включаючи харизму, емоційний інтелект та лідерську ідентичність.
Тривалість	4 семестр, разом 150 годин (лекції 12 год., практичні заняття 28 год., самостійна робота 110 год.)
Форми та методи навчання	Лекція, міні - лекції та практичні заняття з елементами тренінгу в аудиторії та виїзні, самостійна робота поза розкладом
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; модульне тестування та есе. Підсумковий контроль: ПМК (залік) у формі індивідуального проекту
Базові знання	Наявність знань з менеджменту та психології
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. ПР2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів. ПР3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки. ПР4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій. ПР8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації. ПР10. Узагальнювати результати власних наукових досліджень у формі наукових звітів різних форм (тез, статей, доповідей, презентацій). ПР11. Оцінювати здобутки та визначати й аргументувати перспективи власної наукової роботи.	ІК. Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог. ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики. СК2. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості. СК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах. СК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності. СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію. СК10. Здатність самостійно розробляти проекти шляхом творчого застосування існуючих та генерування нових ідей.

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
МОДУЛЬ 1. Психологічне конструювання лідерської ідентичності		
Тема 1. Еволюція концепту лідерства у психологічному і міждисциплінарному дискурсах	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Самостійна робота — 15 годин — Розгорнутий есе-аналіз: порівняння 3 моделей лідерства в різних історичних періодах. — Рефлексивне завдання: створіть інфографіку «Мій погляд на лідерство» з коментарем. — Вибіркова джерельна робота: огляд однієї сучасної теорії лідерства із критичним коментарем (за 1 науковою статтею).

Тема 2. Психологічні моделі лідера: типологія, структура та адаптивний потенціал	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Самостійна робота — 20 годин — Аналітична таблиця порівняння мінімум 5 типологій лідера (характер, мотивація, когніція). — Розробка власного адаптивного профілю лідера з обґрунтуванням за теоріями. — Візуалізація: ментальна карта «Психологічна структура сучасного лідера». — Практичне завдання: опис і аналіз прикладу лідера (відомого чи особистого досвіду) у контексті моделей.
Тема 3. Емоційний інтелект у лідерстві: психологічні механізми регуляції і впливу	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Самостійна робота — 15 годин — Тестування (на основі валідної методики) ЕІ з самостійним аналізом результатів. — Розробка «емоційної стратегії» лідера для вирішення конфлікту у команді. — Аналіз відео або кейсу (реального/симульованого): як лідер управляє емоціями у стресовій ситуації.
МОДУЛЬ 2. Лідерство в умовах командної взаємодії та турбулентного середовища		
Тема 4. Командна динаміка як психологічний простір лідерського впливу	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Самостійна робота — 20 годин — Створення аналітичного профілю типової команди: ролі, конфлікти, динаміка. — Моделювання ролі лідера у вирішенні внутрішнього конфлікту (на вибір: продуктивний чи деструктивний кейс). — Короткий рефлексивний есе «Мій досвід командної взаємодії: роль, складність, результат».
Тема 5. Лідерство у VUCA, BANI, FrACT середовищах: адаптаційні моделі поведінки та психологічна стійкість	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Самостійна робота — 20 годин — Індивідуальна аналітична записка «Я — лідер у VUCA/BANI/FrACT: чого очікувати, як реагувати». — Розробка адаптивної стратегії поведінки для лідера у симульованій кризовій ситуації. — Побудова порівняльної моделі середовищ: таблиця-матриця характеристик та психологічних викликів. — Огляд джерела (наукового або практичного): опис та оцінка ефективності лідерських практик у нестабільному середовищі.

Тема 6. Прийняття рішень в умовах невизначеності: між емоційною логікою та моральними конфліктами	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Самостійна робота — 20 годин — Аналіз етичної дилеми: обґрунтування рішення лідера на основі психологічних і моральних чинників. — Практичне завдання: симуляція управлінського вибору — побудова сценарію та аргументація. — Проведення SWOT-аналізу особистої стратегії прийняття рішень. — Рефлексивне завдання: «Інтуїція чи логіка — що веде мене як лідера?»
ПМК (індивідуальний проект за курсом на вибір) – «Розробка кейсу стратегічного лідерства: прийняття рішень в нестабільному середовищі» або «Оцінка командної динаміки та психологічних механізмів впливу лідера» або «Модель самоменеджменту лідера: інструменти профілактики вигорання та розвитку емоційного інтелекту»		

Інформаційні джерела Основна література

1. Гура Т., Романовський О., Книш А. (2017) Психологія лідерства в бізнесі: навчальний посібник. Х. : «Друкарня Мадрид». 100 с.
2. Бендас Т. (2018) Психологія лідерства: навчальний посібник .Київ : 448 с.

Додаткова література

3. Гоулман Д. (2023) Емоційний інтелект / пер. з англ. С. Л. Гумецької. Харків : Віват, 512 с.
4. Гура Т.В. (2016) Розвиток когнітивних якостей у бізнес-лідерів: навчальний посібник. К.: «Пріоритети». 40 с.
6. Книш А.Є. (2016) Емоційний інтелект лідера в сфері бізнесу: навчальний посібник. за заг. ред. Романовського О.Г., Калашникової С.В. К.: «Пріоритети». 40 с.
7. Книш А.Є. (2016) Діагностика типу морального лідерства у сфері бізнесу: навчальний посібник. за заг. ред. Романовського О.Г., Калашникової С.В. К.: «Пріоритети». 40 с.
8. Макаренко А.Б. (2016) Крос-культурні комунікації для бізнес-лідерів: навчальний посібник. за заг. ред. Романовського О.Г., Калашникової С.В. К.: «Пріоритети». 40 с.
9. Мороз В.М. (2016).Трудовий потенціал бізнес-лідера: навчальний посібник. К.: «Пріоритети». 40 с.
10. Нестуля О.О., Нестуля, С.І. (2016) Основи лідерства. Наукові концепції (від найдавніших часів до середини XX століття): навч. посіб. Полтава: ПУЕТ. 277 с.
11. Нестуля О.О., Нестуля, С.І. (2016) Основи лідерства. Наукові концепції (середина XIX століття- початок XX століття): навч. посіб. Полтава: ПУЕТ, 2016. 375 с.
12. Нестуля О.О., Нестуля, С.І., Крамаренко В.В. (2017)Основи лідерства: практикум (індивідуальні практичні та творчі завдання) Вид. 4-е, переробл. та доповн.. Полтава.:ПУЕТ. 124 с.
13. Нестуля О. О., Нестуля С. І., Кононець Н.В. (2020) Основи лідерства: електронний посібник для самостійної роботи магістрів освітньої програми «Педагогіка вищої школи» галузі знань 01 освіта/педагогіка спеціальності 011 освітні, педагогічні науки. Полтава : ПУЕТ. 232 с.
14. Про лідерство. 10 найкращих статей з найкращих статей з Harvard Business Review . (2018). Пер. з англ. О. Лобастової. К. : Вид. група КМ-БУКС.216 с. URL: <https://chytomo.com/pro-liderstvo/> (дата звернення 12. 08.24).
15. Психологія управлінської діяльності лідера: навчальний посібник / Романовський О.Г., Пономарьов О.С., Гура Т.В., Книш А.Є., Бондаренко В.В.(2017) Харків. 100 с.
16. Теорія і практика формування лідера: навчальний посібник / О.Г. Романовський, Т.В. Гура, А.Є. Книш, В.В. Бондаренко (2017). Харків. 100 с.
17. Романовський О. Г. (2016) Бізнес-лідерство і когнітивні якості: навчальний посібник. К.: «Пріоритети».40 с.
18. Серєда Н.В. (2016). Основи риторики для бізнес-лідерів: ефективний публічний виступ: навчальний посібник. за заг. ред. Романовського О.Г., Калашникової С.В. К.: «Пріоритети». 40 с.
19. Сергєєва Л. М., Кондратьєва В. П., Хромей М. Я. (2015)Лідерство: навч. посібн. /за наук. ред. Л. М. Сергєєвої. – Івано-Франківськ : «Лілея НВ». 296 с.
20. Mayer J.D.,Salovey P. ,Caruso D.R. (2008) Emotional intelligence. New ability or eclectic trains // American Psychologist 63 (6).P.503-517.

21. Ciarrochi J., Mayer J.D. (2007) Applying emotional intelligence. A practitioner's guide. New York: Psychology Press. 184 p.

22. Virtual Educational Space and Psychological Problems in a Pandemic / Vdovichenko Olga, Bahunina Olga, Tovstukha Olesya Mikolaivna, Lukianchuk Alla and Budko Hanna Yurievna : Journal of Pharmaceutical Research International 33(50B): P.274-285.2021.

23. Viv Shackleton. Business Leadership (Essential Business Psychology) URL: <https://www.iberlibro.com/9780415103305/Business-Leadership-Essential-Psychology-Shackleton>

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Пакет програмних продуктів Microsoft Office.
- Дистанційний курс «Психологія бізнесу під час війни та відновлення», який розміщено в програмній оболонці Moodle на платформі Центру дистанційного навчання ПУЕТ (<https://el.puet.edu.ua/>).
- Мультимедійні презентації лекцій у програмі Power Point.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика оцінювання здобувачів вищої освіти: завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

[Положення про організацію освітнього процесу](#)

[Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти](#)

[Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості](#)

Політика щодо відвідування.

Відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватися в режимі онлайн.

Політика щодо академічної доброчесності.

Здобувач повинен дотримуватися принципів академічної доброчесності, зокрема недопущення академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, списування під час поточного та підсумкового контролю. Списування під час контрольних робіт і поточних тестів заборонені (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн-тестування та підготовки практичних завдань у процесі заняття. У ПУЕТ діють:

[Кодекс честі студента](#)

[Положення про академічну доброчесність](#)

[Положення про запобігання випадків академічного плагіату](#)

Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:

[Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти](#)

[Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти](#)

[Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти; інфографіка](#) (розділ Освіта/Організація освітнього процесу/Неформальна освіта)

Політика вирішення конфліктних ситуацій:

[Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій](#)

[Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену](#)

[уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції](#)

Політика підтримки учасників освітнього процесу:

[Психологічна служба](#)

[Студентський омбудсмен \(Уповноважений з прав студентів\) ПУЕТ](#)

[Уповноважений з прав корупції](#)

Безпека освітнього середовища: [Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності»](#)

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-3): відвідування занять (9 балів); захист виконаних практичних завдань (7 балів); обговорення матеріалу занять (7 балів); виконання навчальних завдань (7 балів); доповіді з презентаціями та їх обговорення (5 балів); модульний тест (5)	40
Модуль 2 (теми 4-6): відвідування занять (11 балів); захист виконаних практичних завдань (8 балів); обговорення матеріалу занять (8 балів); виконання навчальних	60

завдань (8 балів); доповіді з презентаціями та їх обговорення (5 балів); модульне есе (10) підсумковий індивідуальний проект (10 балів)	
Разом	100

Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Вид роботи	Бали
Науково-дослідна	Участь у студентській олімпіаді, гуртку тощо	10

За додаткові види навчальних робіт студент може отримати не більше 10 балів. Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів.

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни